

Діло

виходить щодня рано

Роздана уплату
заплатити внощом.

Рік LII.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пом.
Конто почт. шадн. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 30-00 „
Річно 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар.
Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр.
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.
Швейцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редації: 29-41.
Друкерії: 29-26.
В СПРАВІ ОГолошень
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

Шляхи національного визволення.

(Відчит О. І. Бочковського на I-Листопадовому Святі в Подебрадах.)
(Короткий зміст.)

Особливе значіння роковин визвольницького зриву для українців. — Головна причина невдачі. — Зовнішня і внутрішня вартість державності. — Підготовка чехів. — Потреба розробити українську проблематику. — Внутрішня суцільність нації понад територіальне судінство. — Маловартність цифрової величини народу і території. — Пропаганда. — Легенда українофільства німців. — Гітлеризм. — Шкоди з методи терору, як засобу визвольної боротьби. — Спекуляція на війну — політична наївність. — Імператив приготуваності.

Порівнюючи значіння таких роковин в різних народів, головню у французів та американців, треба звернути увагу на специфічний характер цих роковин в новітній історії українського народу. Мало тільки згадувати та сумувати, — мовляв, було і минулося. Треба на аналізі того-часного положення та на прикладі визвольних змагань інших народів зясувати національну проблематику та тактику (шляхи) власної боротьби на будуче. Зовнішні обставини несприятливі для українського народу. Але не тільки вони спричинили остаточну невдачу українського зриву. Масарик слушно доводить, що народи втрачали волю здебільшого з власної вини.

Кожна нація стихійно змагає до свого ідеалу. Але не всі шляхи до нього однаково доцільні. Недержавні народи занадто перецінюють зовнішні атрибути самостійності, політичний ефект, формальний суверенітет, а менше дбають про внутрішню її закріплення. Напр. *Альбанія* з формальною самостійною державою; фактично-ж була австрійською, а тепер є італійською колонією, бо альбанський нарід не має покищо фундаментів під свою внутрішню, отже фактичну самостійність. Зате *каталонці* формально починають саме бути автономною провінцією Іспанії, фактично ж Каталонія є вже майже самостійною державою тому, що впродовж останніх 20 років каталонський національний рух, використовуючи муніципальні методи громадської праці, поклав непохитні фундаменти під свою фактичну державність. Цим шляхом йшли також *чехи*, від Гавличка до Масарика — звідки великий успіх самостійних змагань. Цим пояснюється солідність чех. молодого держави. Взагалі чеський національно-визвольний рух як з боку його ідеологічної проблематики, так і практичної тактики та технічної методики можна вважати майже класичним та зразковим. Особливож українцям варто докладно познайомитися з історією чеського національного руху. Чехи це либонь один з небагатьох народів, які не були заскочені несподіваними світовою війною та які не мусили так імпровізувати свою визвольну тактику ад год нападів бурхливим подіям. На початку 1915 р. Масарик мав не тільки ідеологічну програму цієї боротьби — соціально-економічно фундаментально обґрунтовану, але й докладно продуману її тактику. Тому чехословацький політичний провід у цей час самостійно орієнтувався в міжнародній, а саме складній ситуації, напростець ідучи до своїх цілей.

Не було можливості тому, що їхній лідер проф. Масарик, вже від 1894 р. — отже на 20 років до війни, соціально-економічно почав обґрунтовувати національну проблематику власного народу, трактуючи чеське питання у світовій масштаб.

Українська справа по суті є світовою проблемою; вона була одним із провідних мотивів великої війни, як це констатували Р. Челен та Сетон Вотсон, а саме тепер набуває міжконтинентального характеру. Річ у тім, що Росія соціально-економічно є еміграційна (єврейство) і вона орієнтується в напрямі Азії. У свою чергу в Азії жевріють вже панконтинентальні імперії (Япаназія). Європа саме шукає порятунку в Паневропі. На цій тлі проблема українська перетворюється на загальноєвропейську, стає світовою з безсумнівними європейськими тенденціями, а зокрема культурними. Розробити українську національну проблематику на цій тлі та відкрити нову зору є одним із найбільш завдань української сучасності. Про цю актуалізацію української проблеми свідчить також ланка-

лення нею в сучасній Європі, зокрема в Англії та навіть у Франції, чого доказом може бути недавня книга Евена: „Самостійність України та Франція“, з дуже цікавими додатками до неї, з яких видно, що те зацікавлення, дотується серед французів не від сьогодні. Звичайно, це тільки початки цього нового підходу до українського питання. Об'єктивні обставини складаються сприятливіше для загального зрозуміння інтернаціонального характеру українського питання. Є історичним анахронізмом дивитися на нього під кутом Москви чи Польщі. Українське питання природним розвитком річей стало самостійною *східно-європейською* справою. Більше того: має перспективи стати *центральною проблемою* Сходу Європи, що залегатиме, зрештою, від внутрішньої консолідації та остаточного сформування української нації.

З інших точок національної проблематики окреме місце займає питання соборності. Гаслом всіх національно-визвольних рухів було — „воля та об'єднання“. Проте, політично, це питання є більш складне. Соборність не слід розуміти, так би мовити, механічно, себто тільки у територіальній значінню, але органічно, тобто — з погляду суцільності нації, незалежно від політичних кордонів. Бувають обставини, коли навіть великі нації не можуть здійснити своєї територіальної соборності. Яскравим прикладом під цим оглядом можуть бути німці взагалі, а зокрема нова невдача австро-німецького об'єднання. Проте, національно, німці програмово здійснюють соборницькі свої змагання. Ніякі кордони та ніякі режими не можуть зникнути живе відчуження своєї національної соборності, якщо державно поділений нарід його має. Яскравим цього прикладом можуть бути самі поляки в XIX. ст. Територіальна соборність це здебільшого фінальний момент визвольного руху; фігурально кажучи, дах, а не фундамент національної будівлі (приклад Італія). Тактично це добре розуміли напр. каталонці; у першу чергу свою державу вони будують у межах старобулого каталонського князівства і щойно потім висувають домагання прилучити до нього ті етнографічні частини каталонської території, що належать до сусідніх провінцій (Валенсії, Арагонії, на Балеарських островах).

Що торкається питань національно-визвольної тактики, то велике значіння має витворення та закріплення внутрішньої самостійності для кожного недержавного народу як передумови його незалежності. Цитуючи Масарика, доки його незалежності перед переорієнтованим класичним перестерігає перед переорієнтованим класичним моменту у визвольній боротьбі, квантативного налії на циферну величину народу та на величину етнографічної території зіред широкого загалу. Під цим оглядом українці мають ще багато надолужити. Порівнюючи наприклад культурне та господарське положення Галичини й Волині, особливо пресу, книжну продукцію і поширення товариства з аналогічним станом серед фламандців та зовсім мінімальною ісламського народу, треба ствердити, що глибока інтенсифікація цієї організаційної праці серед українців неминуча та необхідна. При кожному режимі можна проводити чималу культурно-національну та господарську роботу. Доказують це твердження приклади з давнішньої та фінляндської практики за часів найгіршого царського угніску. Дуже впливовим чинником у визвольній боротьбі може бути пропаган-

Не забудьте, що найдалше до дня 25. грудня ц. р. мусите викупити свою будинкову полісу на 1932 р. у приналежній агенції Т-ва Взаїмних Обезпечень „Дністер“ у Львові, вул. Руська ч. 20.

да, звичайно, добре продумана та доцільна, а не базована на якихсь політичних примхах та випадкових комбінаціях. Прикладом невдачі та шкідливості для української справи пропаганди можна вважати недавній виступ софійського часопису „На Стороні“ з приводу Гітлера у зв'язку з українським питанням. Апотеоза цього німецького політика, дилетантська зв'язування з ним майбутнього вирішення української справи, по суті зовсім безпідставне, політично нічим не виправдане і назагал неграмотне, викликало з Європи для української справи мало сприятливий відгомін. Європа, що хоче заспокоїти та шукає шляхів до консолідування, не буде, природно, симпатизувати та підтримувати українців, орієнтованих на німецький гітлеризм. До речі, треба покінути вже з легендою про німецьке українофільство. Німеччина стара та нова щодо Сходу Європи була і є русофільська не тільки політично, але й культурно (культ Дюстоевського, Толстого, російського модерного театру і т. д.).

Існують ще два питання цікаві з погляду національно-визвольної акції кожного народу, а саме питання *терору та війни*, як засоби заспокоєння самостійницьких аспірацій. Всупереч дуже поширеним поглядам, терор як метода визвольної боротьби є мало доцільний. Систематичний терор більше небезпечний для поневоленого народу, ніж для противника, бо аносить дезорганізаційні та руйнівчі елементи в національне життя. Небезпечний терор ще й тому, що за ним наче гінь слідком суне скрізь провокація. Врешті і найбільш небезпечний терор тому, що згодом він починає бути майже якимсь маніфестом та самоціллю, як напр. у македонців, або ірландців, що сьогодні вже по інерції руйнують власну ірландську державу, як учора нищили ворожу англійську державу. До речі, навіть як спорадичне явище підчас революції, терор досягає своєї мети тільки у народів з високою загальною культурою, поширеною національною свідомістю, як напр. у фінів на початку цього століття, коли в 1904 р. в Гельсінґфорсі був убитий генерал-губернатор Бобріков, а цим актом царський уряд примушений був до зв'язку з невдачами на Далекому Сході та загально-революційним настроєм по цілій Росії — до капітуляції перед фінляндським автономізмом.

Політичною наївністю є також спекуляція на нову війну, як засобу до вирішення української справи. Війна це стихія і тому політичні інтелекти мають випалковий характер. Доказом цього можуть бути віденський конгрес та недавній версальський мир. Війна — це Монте-Карло, рулетка; іноді там можна, правда, виграти мільйони і більше; проте, ніякий фінансист не їздить до Монте-Карло, щоб приграти там капітали для своїх інтересів. Війни бувають, але певно не знову світова війна вирішить краще певність, що нова світова війна вирішить краще українську справу, як минула? Чи з якої зарпору, що після неї не буде ще нову якийсь новий Андрусів або Рига? Мілітарний момент є важким у кожній визвольній боротьбі. Доказом цього можуть бути національні дієти (польські, чеські, українські, жидівські і т. д.) у мисливській війні, або організація військових частин каталонським лідером позк. Манією напередодні еспанської революції, на які спираючись він легко може розмовляти з Мадридом, відстоюючи інтереси каталонської нації не сміє бути. На будуче український нарід не сміє бути вже несподіваним заскоченим есентаульними історичними подіями.

Тисяча інвалідів УГА жде на поміч суспільності. Вшануйте їхні заслуги в міській листопаді.

Похорони д-ра Ост. Макарушки.

РОСІЙСЬКА ПРОПОВІДЬ УКРАЇНСЬКОГО ДУХОВНИКА І ПОЛЬСЬКИЙ ПЕРЕКЛАД УКРАЇНСЬКОГО ПРОФЕСОРА.

В дні 23. листопаду у храмі св. Марії Магда-
лини на Празі відправлено прощальну Службу з
нагоди виїзду до Константинополя єп. Олексан-
дра Зотоса. Єпископ Зотос, як відомо, від кількох
літ перебував у Варшаві як делегат константи-
нопільського патріархату при православному митро-
політич. Денсії. З цього становища його тепер
відкликано. Богослуження відправив в асисті
численного духовенства гродненський архієпископ
Олексій (Громальський), який теж виголосив
проповідь, в якій описав діяльність єп. Зотоса.
Проповідь була виголослена на російській мові,
дарма, що арх. Олексій Громальський буцім то
українець і „навіть“ ніколи признається до сво-
го українського походження. Московську пропо-
відь того українського духовника проф. Зайцев,
б. директор департаменту українського міністер-
ства освіти, український педагог і вчений, пере-
клав — на польську мову.

У відповідь єп. Зотос виголосив промову по грецьки, яку знову той-же українець проф. Павло Зайцев переклав — цим разом не лише на польську мову, але й на... московську.

На місці єп. Зотоса приїжджає з Константинополя архімандрит Іларіон, який перед війною скінчив духовну академію у Петербурзі і говорить плавко по московськи. Іларіона іменовано вже професором православної теології в варшавському університеті.

Названий останній прилюдний попис арх. Олексія Гроمالського й проф. Павла Зайцева є чудовим причинком до характеристики нинішніх чужеродських відносин у Православній Церкві в Польщі.

ЕП. ЧАРНЕШЬКИЙ У ВАРШАВІ.

Як довідується агенція ВУ, від 21. п. м. перебуває у Варшаві еп. Микола Чарнецький, який саме вернув з Риму, де склав звіт про унійну акцію на Волині й півн.-східних землях Польщі. Тут же, до Варшави, у зв'язку з приїздом еп. Чарнецького, приїхали о. протоігумен ЧСВВ Реше-ло й протоієрей Табінський.

Пресов. о. Чарнецький отримав широкі уповноваження у ділянці дальшої учинної акції.

ПОДОРОЖ ПРОТ. ТАВІНСЬКОГО ДО РИМУ.

Згідно з інформаціями „Вид. Укр.“ о. прото-
врей Табінський виїжджає в найближчому часі
до Риму, де будім то має отримати призначення
на високе становище при боці еп. Чернецького.

В понеділок, 23. п. м. в 2-й годині пополудні відбулися величаві похорони пок. д-ра Остапа Макарушки. У похоронах взяли участь усі школи „Рідної Школи“, представники всіх наших центральних установ, усі члени Головної Управи „Рідної Школи“ та непроглядні маси анаймох і прихильників, що бажали відправити тілні останки Покійного на вічний спочинок. Похорони провадив о. мітра Олексє Базюк в асисті членів Митрополичої Кап'їтули, о. Ігумена Климентія

Шептицького і 18-ти священників. В часі жалі-
ного похоронного походу співав хор ради Куп-
чинського.

Над свіжою могилкою промовляли, прощаючи Покійника, о. крил. Д. Ловатинський, ред. І. Ю. щинин від „Рідної Школи“, о. дир. Горчинський. від учит. семінарії, в якій Покійник був довгий час директором, і пос. д-р Степан Віляк від учнів Покійника.

Свято В. Стефаника в Коломиї.

З деяким опізненням відсвяткувала Коло-
мня ювілей Василя Стефаника концертом дня
15. ц. м. Первісно плячували, що у святі такого
визначного письменника візьме участь шкільна
молодь, та коли директор державної гімназії не
мав відваги дати на це своєї згоди, громадянський
комітет ювілею звернувся в тій справі з прохан-
ням до Кураторії, а вона не лише не дала дозво-
лу, але ще окремим письмом заборонила брати
участь у тому чисто культурному святі навіть
усім народнім та середнім школам, державним і
приватним. Свято відбулося зі зміненою програ-
мою і тому опізнилося. Свято розпочав старий
друг Ювілята д-р Кирило Трильовський корот-
кою промовою. З концертової частини найкраще
вийшов хор читальні в Березіві, який дуже до-

бре виконав дві пісні (прегарно виглядав у трудових селянських строях) та рецитация п. Юліана Теніка, виголошена з таким арозумінням та почуванням, що викликала слюзу в неодному оці. На висоті попередніх точок стояла промова п. Грицьока, дуже гарно зложена та з хистом виголошена. Добре співав диточий хор (лише супровіс скрипки був рішуче зайвий) та мішанський хор під проводом не свого диригента. Дві точки мішаневальчкий хор коломийського Бояна, троха змало зіспіваний, хоча виступив зі старим репертуаром. Свято почалося з годинним опізненням, але назагал робило святочне враміння. Сада була повна, ювілат, на жаль, не прийїхав.

Приклад 1

Наради в справі конскрипції в Тернополі.

Посли тернопільської округи д-р Баран і д-р Ладика скликали відпоручників громад тернопільського повіту на довірочну нараду в справі переведення конскрипції. Нарада відбулася в Тернополі в п'ятницю дня 20. листопаду 1931. Зборами проводив посол д-р Дмитро Ладика, а реферат про значіння загального перепису в дні 9. грудня ц. р. і спосіб його переведення виголосив д-р Степан Баран.

Над виступом рефератом відбулася довша і дуже жвава дискусія, в якій брали участь присутні на нараді свідчення і багато селян, задаючи референтіві д-рові Баранові численні питання у зв'язку з практичним переведенням конскрипції. На ті всі поставлені учасниками питання дав офіційні висвітлення посол д-р Баран. Зацікавлення конскрипцією між учасниками було значне і всі задавали собі дуже докладно справу з великого значіння конскрипції для нашої національної політики. Рішено припинити

вати на місцях справи перепису й освіжити наше сільське громадянство про вагу, тим більше, що польська сторона робить вже від довгого часу величезні приготування як через свої газети так і шляхом усної агітації.

Остання конскрипція з 1921 р. виказала — очевидно фальшиво — що багато греко-католиків по селах Тернопільщини уживая дома як своєї виключної розмовірної мови польської мови і їх всіх записано тоді за поляків. У цей спосіб з одним тернопільському повіті близько 10.000 (десять тисяч) нашого корінного українського населення записано за поляків так, що ці українські села на папері стали польськими. Та

При астмі, недугах серця, грудних хворобах і легенів, золотуші, ратингні, побільшенні шлункових жезел і волях, природна гірка вода „Franciszka Józefa“ не справжній дік, який регулює чинність травного процесу. Ждуйте в усіх аптеках і дрогеріях.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З 26. ЛИСТОПАДУ 1931.

E. КРАН.

Шляхами мистецької еволюції кіна.

(Докінчення.)

Жива камера. — Терор слова. — Топова
фільма.

Але й цим кіно не наситило свого „кінетичного голоду“: кінематографія добре тямилася про приповідку „помен-омен“, яка пригадувала, що рух саме є для неї вимірною стихією (живо — порушують драго — записую; кінематографія — записувачка рухів). Те саме нагадувала й суб'єктивна знімка: ще десять літ тому режисер Абель Ганс фільмує „Колесо“, драму з життя машиніста, що хвилями мусів ставити камеру на льокомотив і разом з нею глядіти, як „утікають“ рейки й семафори.

Такого роду знімки підсунули режисерам думку зробити з самого апарату „льокомотиву”: поставити його на колісцях та підчас фільмування їздити ним по терені акції. Минуло кілька літ і камера стала живим еством; досі лише сочкою-оком могла повертати стоячи на місці (рухи пунктуальні) — від тепер навіть „ходити” разом з акторами по полі знімок виконуючи теж усілякі дивні рухи. Прості, ломані, криві, скорі й повільні, наглі й поступові...

На полотні дає це іноді незрівнянні ефекти: предмети „пливуть“, зблизжуються до глядача, „відпливають“ від нього в глибину екрану; картини „прискакують“ в нагаому зближенні (прот при окланку), колишуться, кружляють...

Линійний рух камери. П. „оживлення“ — це по першопланівці найбільший мистецький здобуток нашого кіно; найбільший і останній перед звуковою революцією. Важко сказати, хто його винайшов. На широку скалю перший трикадр рухому камери Е. Дюпон у фільмі „Variété“ отже цього режисера слід назвати батьком „живого апарату“. Другим фаворитом такого роду знімок я А. Ганс („Наполеон“) і нині вже

пішли за цими піонерами та залюбки послуговувалися рухомою камерою, доки звуковик знов і не спаралізував, приковуючи її діяльностями до одного місця. Під терором слова кіно мусіло відкритися всіх своїх здобутків, навіть своєї душі-першопалівки. Воно вернуло до коліски 1900-тих років...

Кіно небавком получило суб'єктивну знимку з руховою камерою: так пр. у танку прив'язува-
ло апарат танечниці до клубів, щоби бачити, як
їй в очах крутяться стіни салі. Крім цього стало
воно рух апарату застосовувати в таких „мер-
твих" сценах, які ніякого другого руху в собі не
мали пр. в „Останній компанії" апарат кружляє
по пустому побовищі, але зате перед нами на
екрані дефілюють предмети: разом з камерою
„нахиляємося" над ровом, „стаємо" перед роз-
битою гарматою, ідемо полем смерти, а воно
пересувається під нашими ногами — на полотні
з'являється то забутий кріс, то розіотпаний
куш, яма від гранати й трупи, трупи, трупи...

„Жива кіamera“ знов наповнила екран рухом, заспокоїла його „кінетичний голод“, який фільма відчувала завсіди, відколи першопоявля-
ка заборонила акторам „рухатися“, себто бігати, скакати й махати руками; — неприродний, неестетичний гармідер людей заступила вона граціозним рухом апарату. Кінетичний елемент знову повний заводолів кіном, не виключаючи навіть мертвих предметів: коли щось не повинно (пр. актор) або не може (предмет) плентатися перед сочкою, тоді сочка зачинає ходити до-
вкола нього. Так у кіні здійснилася приповідка: якщо гора не йде до Магомета, тоді Магомет мусить йти до гори...

Під оглядом змісту, рухова знімка є майже завжди сумаричною знімкою; немов би сумою кількох а то й кільканадцяти поодиноких картин. Давніше кожний предмет фільмували зокрема, а пізніше в монтажі склеювали із собою в цілість; шойно винахід рухомого апарату дав режисерові змогу за одним заходом зафіксувати все на плівку, наскільки фільмовані об'єкти знаходяться поруч себе в одному просторі. Зникло механічне склеювання поодиноких знімок, а перехід від картини до картини став природний

та естетичний, бо поступенний і плавний. Тому, що не треба було великих цілостей розбивати на поодинокі окремі злишки, у глядача скріплювалося відчуття єдності простору, яке давало змогу губитися серед безлічі фрагментових, поодиноких образів, вказаних із собою в цілість лише змістом і клеєм.

Саме тоді, коли свобідна камера відпра-
ця а glebaє, до якої була adscripta, коли субс-
тивна знимка отворила кінові сила нових мо-
жливостей — воно впало влучене стрілою звуку.
З екрану заблєдали всікі „Співаючі блазники“,
які в першому пориві зрвали із світлою 30-лі-
тною традицією німої фільми та за химерним
словом побрикали на літературно-театраль-
нику. Пiana тонами фільма довершила самоде-
я грому: зруйнувала цілу свою кєрвазію, дор-
бок трюх десятиліть. Навіть першопланістка а
діждалася помилування: слово як переможець
мститься тепер на ній за те, що вона його ко-
лись приборкала й вистербила більшість нап-
сів, як зайвих галапасів.

Нині звуківник уже схаменувся: розки-
ї завернув до скарбниці Великого Немою, щоб
спастися перед банкрутством. На екрані воскрес-
ла першооплянівка й знов „ожила“ камера; в-
віль тоновий елемент піддався оптичному її
покорився всім його законам: можемо споді-
тися, що внаслідок побіж зорових показань
теж звукові першооплянівки, а мікрофон спіку-
ючи за рухомою камерою стане ходити по те-
ремї акції не дбаючи про діалогі, які безу-
ремї мусять шезнути з кіна. Для справжнього з-
ковика значіння слова не має ніякої вагости,
він повинен цікавитися тільки фоногеліою
сторонаю людської мови: чаром любовного ш-
поту, розпукую, яка гремить з оакину „Р-
туй!“ трагізмом смертельного харкоту...

Ще перед людиною кіно існувало мистецтво, а тепер воно перетворилося на ремієсництво. Це перед людиною кіно існувало мистецтво, а тепер воно перетворилося на ремієсництво. Це перед людиною кіно існувало мистецтво, а тепер воно перетворилося на ремієсництво.

3 манджурського боєвища.

МУКДЕН, 24. XI. ПАТ. Генерал Маа утворив новий уряд для провінції Гай-Люн. Його армія займає тепер околиці ріки Ноні на північ від Цзікару і готується відбивати есентуальні японські атаки та до маршу на південь, як тільки японці розпочнуть евакуацію.

МУКДЕН, 24. XI. ПАТ. Агенція Райтера повідомляє: Напружена ситуація панує в Чун-Чов. Можливе, що в цій околиці прийде в найближчому часі до китайсько-японських боїв. Залізнична комунікація на лінії Пекін-Мукден припинена. Сильні військові відділи ген. Чен-сун-ліяна

маширують в напрямі Мукдену і займають тепер Купан. На основі повідомлень з офіційних японських джерел у боях біля Ананкі і Цзікару погинуло 600 китайських воїнів. Не вчислені тільки китайські втрати в середу і четвер минулого тижня.

МОСКВА, 24. XI. ПАТ. Радянська преса передбачує, що Японія поширить незабаром свої впливи на Харбін. Зачувати, що штаб японських військ оголосив, що бере на себе обов'язок удержати в Харбіні порядок і спокій.

Безсильність Союзу Народів у манджурській справі.

ПАРИЖ, 24. XI. ПАТ. Рада Союзу Народів на засіданні, що відбулося без участі представників Японії та Китаю, розглянула проект резолюції, яка пригадує зобов'язання з дня 30. вересня ц. р. Обмірковано проект створити комісію, зложену з трьох членів. Резолюція буде предложена обом сторонам мабуть ще сьогодні вчора.

ПАРИЖ, 24. XI. ПАТ. Кажуть, що комісія для обслідування справи Манджурії має скластися з більшого числа членів. Евакуація військ не має бути зв'язана з діяльністю комісії. На завтрашньому довірочному засіданні Рада Союзу має висказатися в справі проекту резолюції.

ПАРИЖ, 24. XI. ПАТ. Члени Ради Союзу посвятили цілий нинішній день сформулюванню резолюції, що має бути предложена до затвердження завтра на останньому явному засіданні. Г. зв. комітет 12-ох, зложений з усіх членів Ради з виїмком представників Китаю та Японії, збирався сьогодні дівчі на довірочні засідання і висунув новий проект резолюції, якої прийняття означувало б кінець сесії. В резолюції говориться про анкетову комісію та евакуацію Манджурії, причому обі справи ставлено незалежно від себе. Щодо анкетової комісії, то Китай на неї згодився, а японський делегат подав учора Бріанові умовини японського уряду, які надаються до прийняття всіми. Трудніше буде зі справою евакуації Манджурії. Японія не може відкидати своїх військ, болай тепер, а Китай домагається негайної евакуації. Завданням комітету 12-ох сформулювати в справі евакуації текст такий загальний, щоб Японія могла на нього згодитися, і такий рішучий, щоб Китай цього проекту не відкинув. Досі комітет не наїшов відповідної формули, яка задовольнила би обі сторони.

ПАРИЖ, 24. XI. ПАТ. Китайське меморандум, передане вчора Раді Союзу годиться на покликання слідчої комісії, однак зазначає, що цей засіб може бути успішний тільки тоді, коли рівночасно будуть відкликані японські війська. Без виконання цих умовин Китай не візьме участі в комісії.

ПАРИЖ, 24. XI. ПАТ. В манджурській справі китайський уряд обстоює своє становище. Можливе, що Бріан і Дрім спробують намовити д-ра Ше до більшої уступливості. Китайці противні формулам, яких неясність пригадує зобов'язання з 30. вересня ц. р., що є для китайців невикональними. Зате японці відкидають все, що в проекті резолюції могло б означувати уступки Раді Союзу в користь Китаю.

Бороняться перед польськими безрогами.

ВІДЕНЬ 24. XI. ПАТ. Сьогодні став обов'язувати австрійський закон про оборот худобу, наслідком чого ціни пішли в гору на 10 до 15 с. від кг. На завтрашній торг безрог буде допущених тільки 3.400 яєчних штук з Польщі. Обмеження польського контингенту переводяться на основі якнайбільшого упривілювання. Австрійська влада намагалася недопустити на завтрашній торг товщених безрог з Польщі, хоча нові постанови щодо товщених безрог увійдуть в життя аж 1. грудня. Завдяки інтервенції польського посольства удалося цей інцидент покинути злікувати.

Берестейський процес.

(26-ий день.)

У вівторок зізнався пос. Малецький (селянин, п'ястєвєць). Свідкова партія вірила, що травневий переворот звернений був проти селян. Як читав листочки, що селяни лише до видів та своїх, а не до правління. Ного партія свідомо була того, що не треба перевороту, бо коли лише селяни освідомляться, то влада сама прийде до них, бо їх багато. Селяни, як власники-землі, не надаються до переворотів і для кращого добра зба-

ють про спокій. До свідка заходили санатори та намовляли його в імені деяких чинників із містства ви. справ, щоби п'ястєвєць виступив із Центроліву, а за це випустять Вітоса й Керніка. Коли св. не виступив із Центроліву, його на третій день арештували, нібито за те, що намовляв не платити податків. Коли в Коросні мало відбутися передвиборче віче, поліція дав господареві 20 зол., аби не дозволив, щоби на його городі відбувалося віче. (Обв. Мастек: То зі своєї платні! Предс.: Пане Мастек, прошу бути тихим.). В 1925 р. вибори відбулися ще лагідніше, зате тепер у Перемишні заборонили роздавати 7-ку. (Обор. Шурлей: А зате голосування відбулося явно. Предс.: Прощу так не висловлюватися. Обор.: Це страшний річ. Предс.: Тимбільше не треба жартувати, а панове вводять жарти в розправу. Я не знаю, яке становище маю зайняти до того. Обор.: Прощу запровадити, що проти приписів заборонили роздавати картки, а дозволили голосувати явно.) Св. Грушка, директор банку в Радимні (бувш. посол п'яст.) заперечує, начеб. Вітос сказав, що в уряді є люди, яких треба викинути на силу. Вітос леґаліст. Жигм. Лясоцький, ем. посол у Відні, каже, що попри Тетмаєра Вітос був тим, що домагався для Польщі доступу до моря.

Після зізнання того свідка прок. Равце заявляє, що обвинувачі не говорили начеб. Центролів мав щось спільного із саботажною акцією. Ішло лише про витворений настрій, який вихисновували українські с.-д.

Опісля зізнався суддя і редактор пос. Бродський. Виключає, щоби на вічах говорили про вили або ціпи. Неправдою є, начеб. Вітос уживав образливих слів у відношенні до уряду, бо Вітос зовсім „випраний з демаґогії“. Всіх, що голосують на 7-ку, переслідують, хто голосує на 1-ку, той є під охороною. Поліція не розуміє, що говориться на вічах і робить донесення. Нпр. раз на вічу один бесідник сказав: „Не кожен санатор є злодієм, зате кожен злодій є санатором“. Поліція в рапорті повідомила, начеб. бесідник сказав, що уряд і окруження Пласульського це самі злодії. Обор. питається св. від коли він є суддею. Св. відповідає, що від 1911 р. та тепер не є, бо він тепер на безплатній відпустці. Прок. Грабовський каже, що він не знав, що св. не є суддею „нашого типу“, інакше був би не згодився переслухувати його без присяги. Адв. Ляндав просить запровадити прок. слова, щоби потім після перечитання міг їх есент. зрозуміти. Обв. Дібоа: Чи пан суддя був коли клериком? Св. (здивований): Ні. (Це натяк на прок. Равце, який був клериком). Обор. Шурлей: Чи для судді є щось обидливого в тім, що він посол і на якій основі називають його „не нашого типу“. Предс.: Не розумію, чому обор. боронить свідка, зрештою п. прокуратор не мав нічого обидливого на думці. Обор.: Коли п. прокуратор міг двічі висловитися, то чому я не можу?

Св. Кіюк (бувш. посол) зізнає, що староста Шеліговський намовляв не раз приступити до якоїсь партії. Тепер він уже не є на службі, хоч робив вибори, бо „не надавався“.

Св. Мамрот, адв. аплянт у Варшаві був на відчті П'юлькоша в Берліні. Бесідник говорив на тім відчті про польсько-нім. відносини, доказував, що теперішній польсько-нім. кордон є справедливий. Не говорив, начеб. Помора треба відступити Німеччині.

ОСТАННІ ВІСТІ

Слідство проти голови НПр.

Слідчий суддя у Варшаві почав слідство проти пос. Попеля (голови Нар. Партії Рєб.). Попеля обвинувачено в тому, що як уділовець фабрики газ. Саксон „Протекта“ на спілку з дирекцією фабрики Саксоном авів у блуд держ. владу фальшиво інформуючи про капітали фабрики, і так дістав від уряду замовлення на доставу масок і великих завдаток, хоч фабрика ще не існувала. У зв'язку з тією справою засудили були свого часу та віддалили з війська ген. Жимерського. Тому кілька днів пос. Попель зізнавався у берестейському процесі.

ПРИСУД НА ГР. ШТАРЕМБЕРґА.

ВІДЕНЬ, 24. ПТ. Краєвий суд у Лінці засудив кн. Штаремберґа за обиду канцл. Шобера на 200 шілінґів із заміною на 4 дні арешту.

НЕМА ЧЕХО-МАД.-АВСТРИЙСЬКИХ ПЕРЕГОВОРІВ.

ПРАГА, 24. XI. ПАТ. Віденське пресове бюро заперечує, начеб. із нагоди побуту проф. Гантоша в Відні йшли переговори в справі господарського порозуміння між ЧСР, Маґяричною та Австрією.

Редукція платень у Чехословаччині.

ПРАГА, 24. XI. ПАТ. Рада міністрів ухвалила нові розпорядки в справі бюджетових ошадностей. Будуть обнижені перш усього пенсії президента республіки на 18 проц., міністрів і послів на 6—12 проц. та державних службовців, яких побори не переходять річно 54 тисяч корон. Перелбачена теж обнижка святочного додатку для державних службовців, виплачуваного в грудні, та підвишка податку від тантієм, що доходять до 200 проц.

НОВИНКИ

— Євген Говикович веде свою робітню футер у Львові, вул. Домініканська 4. 404 34—1

— Магазин постелі Р. Джала, Львів, вул. Хорушина 5. (бля кіна „Аполло“) поручає по найнижчих цінах, ковдри, матерія і постіль. Переробляє ковдри по 6 зол., матерія по 8 зол. 786 9—100

— Місяць Листопад — місяць книжки „Червоної Калини“. Всі видання „Червоної Калини“ в місяці листопаді можна дістати з 30% знижкою (крім календаря і видань з р. 1931). 763 7

— Новина! Ковнірці „Victoria“ з полотна, імпрегновані, не треба прати ані прасувати, бруд змивається водою, носиться рік і більше; купити а переконаєтесь Ціна зол. 4.—. До набуття тільки у ф.-м: Іван Бунда, Львів, Сикстуська 29, тел. 81—11. 9—10

— Програма „Цвіркуна“ на найближчу суботу й неділю. В суботу 28. ц. м. виставить Львівський Український Театр „Цвіркун“ режю п. з. „Все для ідеї“. На програму її зложаться ескчі: „Балаган“, „Спокусник“, „Ангажемент“ і „Все для ідеї“, виступи балету, хору реверсців, п.-і Орляни, арт. Сороки й арт.-співака Нікітіна. В неділю 29. ц. м. пополудні піде народня оперета по знижених цінах „Перехитрили“ Кропивницького, а вечером повторення ревії А. Курдилика „Не банкрутуємо!“ В підготовці прем'єра музичної сатири у двох частях і 14 картинах двох наших (покищо невідомих) авторів п. з. „1 + 1 = 3“.

— Стінний календар „Рідної Школи“ на 1932 рік розсилаємо з цим числом. Цей календар прикрашений вінетом артиста Фаруха, що алеґорично представляє благодатний вплив „Рідної Школи“ та перемогу світла над темрявою. В тексті зібрані найважливіші інформації про „Рідну Школу“, а біля поодиноких місяців подані пригадки ударної рідношкільної кампанії на дотичний місяць. — Рівночасно розсилаємо почтові складанки „Рідної Школи“, якими прохаємо присилати добровільні датки за одержаний календар. У кого з ріжними часописами набиравалося би кілька календарів, — завольт роздати їх своїм знайомим і спонукати до присилки добровільного датку „Рідній Школі“. — Прохаємо поспішити з датками, бо наклад коштував великі гроші, а чейже ніхто з українських громадян чи установ не схоче, щоби „Рідна Школа“ ще докладала до них.

— З краєвої хроніки. Фабрику 1-золотівків звиріла поліція під Жовківкою, люблинського повіту. — Під замітом комуністичної пропаганди у чортківському та борщівському повітах арештували 35 осіб. — У князьківському, долихському повітах, вбили парубки Володимира Олексина з Ценева на весіллі у Степана Кудибіна. Поліція арештувала кілька парубків і відіслала до Стрия.

— Політичний процес у Станіславові. Передлавою присяглих у Станіславові стануть 30. листопада ц. р.: Василь, Михайло та Федір Крипак, Михайло Матлюк під замітом комуністичної пропаганди та приналежності до окружного комітету КПЗУ у Станіславові.

— Новий винахід українця. Після італійських спроб виготовити барвни фільми українець Анащенко з Київля винайшов нову методу виробництва колірної фільми. Користуючися цим винаходом накрутило українське виробництво фільму „Свято праці“. Інженір Анащенко пропав усі права до свого винаходу Зал. Державам.

Матийцеві, що був повітовим командантом УВО в Долині, займався кольпортажем „Сурми“ і переховував вибухові та палні матеріали. На чім не все опирається? На внутрішнім „виваді“.

Яка вартість „виваду“? На підставі того „виваду“ відбуваються тепер два процеси, один тут у Львові, другий т. зв. берестейський у Варшаві. „Вивад“ шириться тепер як епідемія, як гизра, яка розпростирає руки на цілу Польщу, та загрожує суспільне та громадянське життя.

Ілюструючи примірами з криміналістики і поглядами великих знавців права та учених, оборонець виклав вартість тих морально упавших людей, які за юний гріш продали би все, навіть батька.

Дальше оборонець пос. д-р Біляк обговорює момент арештування обв. Матийців, переведення ревізії у нього, і т. д. та доходить до висновку, що обв. Матийців вправ жертвою провокації і особистої ненависті одного постерункового з Войнилова, на якому пізналася влада і викинула зі своїх рядів, але Матийців карається 14-м місяць у тюрмі. Обв. Матийців не одна з жертв митодичної „пацифікації“ нашого краю.

В заключні своїх доказів оборонець просить звільнити обвинуваченого Матийців та дозволити йому „жити й працювати, як кооперативному робітникові для свого народу“.

У повелінок промовляли, як ми зазначували вже, д-р Ганкевич до год. 2-ої попол. Після полудня промовляли: д-р Старосольський а опісля д-р Глушків до год. 8.30 вечором до год. 11.30 без перерви і найближчого дня продовжував свою бесіду до полудня. Зміст промов цих оборонців помістимо в найближчих числах „Діла“.

Дальший хід розправи після промови оборонців.

Полаємо отже дальший хід процесу після промов оборонців у вівторок, 24. п. м., щоб дати змогу нашим читачам зорієнтуватися в ході цього великого процесу.

Д-р Глушків покінчив свою промову ок. год. 2. попол. Перед її покінченням поставив внесення на відхилення доказового поступовання в справі одного факту, важного для його клієнта обв. Книша. Трибунал, після наради, відкинув це внесення. Після закінчення бесіди останнього оборонця *предсідник*, атісно з процедурою, ухвалив голосу обвинуваченням. З цього права скористав тільки обв. Максимюк, цей „зелений німий“.

як його назвав в своїй промові прокуратор, тому, що цілу розправу користав з права відмови зізнань і не складав їх. Він заявив, що Книша у своїх зізнаннях обтяжив умисно, щоб рятувати дійсного учасника нападу під Бібркою Сомака, про якого зізнав у слідчого судді шойно тоді, коли довідався, що Сомак в'язе в безпечному місці. Книш зовсім не був під Бібркою ані не мав а нападом на почт. віз нічого спільного.

В тому моменті прокуратор поставив внесення на отворення вдруге доказового поступовання, щоб завдати обв. Максимюкові декілька питань у зв'язку з останнім його виступом. В імені всієї оборони спротивився цьому внесенню *д-р Шухевич* а принципіальних причин.

Трибунал після довгої наради відкинув внесення прокуратора, а в мотивах цієї ухвали подав, що обв. Максимюк скористав тільки зі свого доброго права, при чому не напровадив ніяких нових фактів, бо їх подав уже раз до відома слідчого судді.

Після цього предсідник замкнув розправу і передоложив до найближчого дня. В середу мабуть промовлятиме ще прокуратор, який буде відповідати оборонцям. Присуду слід сподіватися пізнім вечором.

В останніх днях зросло зацікавлення цим процесом, що проявляється у збільшенні фреквентції публіки, з якої багато мусить відходити від дверей а огляду на брак місця та ще й інших причин. Найбільше зацікавлення викликали дуже річеві і глибоко продумані промови сторін, прокуратора і оборонців, а яких деякі могли бути араком знаменитих під оглядом будь правничим будь красномовним.

Серед публіки переважає молодь і то жіноча. Головно студентки.

Багато гарних очей глядять з тугю на лаву обвинувачених, бо прикула вона до себе як вже не брата чи судженого, то хочаб тільки симпатію.

Серед публіки заважили ми теж б. берестейських в'язнів і б. послів *Ліщинського* і *Паліа* та сен'ора *д-ра Федака*, що уважно прислухуються ходові процесу.

Шини набілу в Львові.

„Маслосою“ платни кооперативам для 24. XI. п. р. за місце експортоване та десерове пріма 367 дол., за літру молока 28—29 сот., літру сметани 1-30 дол., копу верш. 6-80 дол.

СПОРТ.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ УССК.

Загальні Збори Українського Студентського Спортивного Клубу, спортивної секції Т-ва Прихильників Освіти, відбулися для 6. рази п. р. в год. 9. у харчівні Аналемічного Дому. Праці нагоді Виділ звертає увагу, що всі члени УССК-у мусять вирішити викладки до Т-ва Прихильників Освіти. Хто не сповнить цього обов'язку і не вирішить зобов'язань супроти УССК-у, не зможе бути на Загальних Зборах.

СХОДИНИ ЛЕЩАТАРСЬКОЇ СЕКЦІЇ УССК-У.

Виділ УССК-у просить нас повідомити, що сходи лещатарської секції УССК-у відбудуться в неділю 29. листопада п. р. в год. 18. веч. з Акад. Домі. В програму сходни входить між іншим справа лещатарського табору.

† ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

ГІСОВСЬКА АНАСТАСІЯ, учителька Муз. Інституту ім. Лисенка в Коломиї, померла для ві. жовтня п. р. у 25. році життя в домі своїх родичів у Пістині коло Коломиї. — Покіла Анастасія ще на шкільній лаві визначалася дуже гарним сильним сопрановим голосом, тож в матурі посвятилася студіям музики та співу, а по їх покінченні стала учителькою Муз. Інституту в Коломиї і тут розвинула вона як опосібна в обов'язкова учителька живу й успішну діяльність. Анастасія була пошрира Пі також на інші міста Покуття. Рівночасно брала діяльну участь у музичному житті як визначна та загальнолюблена сопраністка-солістка, що своїми правдиво мистецькими продукціями піднесла рівень не одного публічного чи концерту, за що завжди збирала расі оплески. У високому розумінні громадянських обов'язків вона радо ставала в ряди співачок, засідаючи готова віддати свої сили для справи. І саме ця обов'язковість підорвала її здоров'я та посередньо стала причиною катастрофи, що правдивим сумом оторкула спеціально співачку та музичні кола Покуття. Доказом цього були делегати муз. школи і товариства з різних міст Покуття, що численно зібралися, щоб віддати Покілані останню прислугу. — Хай же пером буде мовленнє громадянці та рідна земля, для котрої вона так щиро трудилася! — В. Та П.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Львівський український Театр „Ціркун“ сая Ремісничої Палати, Стрілецька площа 71:
Субота, 28. листопада, год. 7.30 веч. „Все для ідеї“, режис. 14. точках.
Неділя, 29. листопада, год. 3.30 попол. „Перехитрили“, нар. оперета Кропидицького.
Неділя, 29. листопада, год. 7.30 веч. „Не банкрутуємо!“ Ревіс. 14. точках А. Курдидика.

Великий Міський Театр:

Середа, 25. листопада год. 7.30 веч. „Донжуанові вакації“.
Четвер, 26. листопада год. 7.30 веч. „Висока ставка“, комедія Ранацького (прелієра).
П'ятниця, 27. листопада в год. 7.30 веч. „Висока ставка“.
Субота, 28. листопада год. 3.30 попол. „Баба Яга“ представлення для дітей (ціна найнижчої).
Субота, 28. листопада год. 7.30 веч. „Висока ставка“.
Неділя, 29. листопада год. 3.30 попол. „Баба Яга“, байка для дітей (ціна найнижчої).
Неділя, 29. листопада год. 7.30 веч. „Висока ставка“.

Театр Різноманітностей:

Середа, 25. листопада год. 7.30 веч. „Штуба“, трюми комедії та трюми драми К. Ляницького.
Четвер, 26. листопада в год. 7.30 веч. „Штуба“.
П'ятниця, 27. листопада год. 7.30 веч. „Штуба“.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма „Світла великого міста“ (Чарлі Чаплін).
КАСІНО: „Роман із поручником“ (Льонс Тібет).
КОПЕРНИК: „Заслані в 1905 року“.
ЛІВ: „Жагуча Америка“.
МУРУСЕНЬКІ: „Заслані в 1905 року“.
МУРАЖ: „Жінка в полум'ї“ (Ольга Чехова).
ОАЗА: „Каріолонні закути“.
ПАЛІС: „Бомби над Монте Карло“.
ПАН: Кіножизня на відлугу.

ПАСАЖ: „Дуанова пімста“ та додати.

ПРОМІНЬ: „Еротікон“.
СОНЦЕ: „Загибель Росії“.
СТИЛЕР: Грета Гарбо як „Анна Христ“ та „Леврі й Гарді“.
УТІХА: „Комбой а Монтані“, „Пат і Патахон як стрільці“.
ХІМЕРА: „Гальо! Тут говорить Яроші“, „Два серця“.

Оголошуйтеся в найстаршій укр. щоденнику „ДІЛО“!

Програма радіо.

П'ятниця 27 листопада 1931.

Ляйпциг (259.3) 19.30: Нагодня музика. Лондон (356.3) 22.00: Вітська музика. Гельсінґфорс (368.1) 19.00: Концерт. Гамбург (372.2) 20.15: Пісні. Бундешт (394.2) 20.00: Концерт. Сентенс (403.8) 21.15: Веселий вечір. Берлін (419) 20.30: Опера. Рим (441.2) 21.00: Оперетка. Ляйпциг (472.4) 23.00: Танцювальна музика. Мільно (500.8) 22.15: Концерт. Брюссель (503.5) 18.00: Концерт. Відень (516.4) 19.15: „Корабель мерців“. Рига (524.5) 22.00: Концерт. Мінхен (532.9) 17.20: Приступна музика. Харків (937.3) 15.00, 16.00, 18.00, 20.00, 0.01: Концерти. Ленінград (1000) 18.00: Опера. Москва (1481) 12.00, 15.00, 18.30: Концерти.

Львівське радіо.

Четвер 26 листопада 1931.

Львів (380.7) 11.40: Перегляд краєвої преси ПАТ. 11.58: Час із Варшави. 12.10: Про погоду дня. 12.15: Напрямі львівської поліції. 12.35: Концерт. 15.05: „Помістія“. 15.50: Програма для дітей. 16.20: Навчання французької мови. 17.35: Концерт. 18.50: Веселина. 19.15: Листування. 19.25: Концерт. 19.4: Радіосий молоток. 20.00: „Нові світи“. 20.15: Обговорення концерту в Праги. 20.30: Концерт із Праги. 22.30: Доповнення молотка. 22.40: Спортивні новини. 22.50: Мистецтво заплани. 23.30: Танцювальна музика. Грамофонові кружки: 15.25, 16.40.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакції не відповідає

Театр ім. І. Тобілевича (Кооператива Український Театр).

КАМІНКА СТРУМІЛОВА.

25. XI „Пуга“.

26. XI „Життя Парижа“.

27. XI „Жінка, що вбила“.

МОСТІ ВЕЛИКІ.

28. XI „Меді“.

29. XI „Жінка, що вбила“.

30. XI „Життя Парижа“.

1. XII „Порошенко“.

2. XII „Лялька“.

В найближчому часі Театр приїде до Сомаля.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

2 ПОКОЇ а кухню анайму зараз бездітний. — Вілцонська, св. Софі 78. 895 2-3

СТРІЛЕЦЬКІ ПІСНІ на фортеп'яні зі словами повний альбом, коштує 10 золотих. 896 3-3

РІВНІВНИЧІ ВБРАННЯ, охоронні плащі, кафтанки, нова злижка пін: „Pallium“, Вірменська 3. 907 1-2

СОНЯШНА фронтова кімната в окремій входом постійному ліжкатороні ея а харчеве сейчас до винайму. — Зголосуватись Пелачинська 2. П. пов. 4 дн. 6. 904 1-3

6 і 10 зол. КУРС найновіт і народних танців, між ними і румба, ухвалені цюгоричний конгресом світових танцювальних. — Плевінська, абсолютна париського балету. На бажання лекції у французькій або німецькій мові. Львів, Ринок 17. 912 1-5

Присилайте передплату!

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

Подяка.

Дня 3. листопада п. р. розпрошався з життям найдорожчий наш Муж і Батько Янів Миколаєвич. — Отже дорогою складавмо шире спасібі усім, що а час тяжкої недуги й розваги, а також тій Інституції і приятелям, які писемально чи усно зносили заспокоювати нас слова співчуття — Зокрема дякуємо шире В Преп. Духовенству ая прощом о. сов. Громицького, Дирекції учительському Зборю а молоді деякі учит. семінарії та кодухал йові тав „Рідної Школи“ в Тернополі, українськ культурно-освітній і економічний установ і всім прихильникам Покілого, що своєю участю в похоронах аналізували цей сумний обряд. — Рівно складавмо шире подяку д-р Степанові Бранковичу, голові Кружка „Рідної Школи“ в Тернополі, за тепле прощальне слово ая гробові.

Тернопіль, 23. XI. 1931.

911 Анна Миколаєвич з дітьми.

Меблі різного роду, можна аякорисніше купити а а докцій фірмі „Doroteum“, Льва Саліні 34. Тел. 15-01. Догідні умови. 2701 7-1

ЛІЖКА металові ВІЗКИ діточі поручає дешета фабричний склад.

М. Волковискі

Львів, Коперника 5. Тел. 95-92. Великий вибір догідні умови.